Z BLOGU IUSTORIA

„Spor trval devět let, úroky neplatíme.“ Od kdy běží úrok z náhrady za úraz a co ho nezastaví

> *Pojišťovna doplatí, co přiznal soud, ale úroky odmítá: platila podle tehdejší judikatury a za délku sporu nemůže. Nejvyšší soud řekl, že to nestačí. U trvalých následků ale úrok nezačne běžet dřív, než se zdravotní stav ustálí.*

TÝM IUSTORIA

9. 11. 2026 · 8 min čtení

Při dopravní nehodě zahyne žena. Pojišťovna viníka vyplatí jejím rodičům a dětem částky, jaké tehdy odpovídaly soudní praxi. Pozůstalí žalují o víc. Spor trvá roky a Nejvyšší soud v něm mezitím řekne, že dosavadní náhrady jsou nepřiměřeně nízké. Soud jim nakonec přizná doplatek. Pojišťovna ho zaplatí, ale úroky odmítá: plnila podle tehdejší judikatury a za to, že se spor táhl, nemůže.

Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 23. 7. 2025, sp. zn. 25 Cdo 2340/2024, řekl, že úroky zaplatit musí. Délka řízení ani změna judikatury dlužníka neomlouvají; omluví ho jen prodlení věřitele. Druhý rozsudek, ze dne 31. 1. 2024, sp. zn. 25 Cdo 2797/2023, k tomu přidává nepříjemnou zprávu pro zraněné: úrok z náhrady za trvalé následky nemůže běžet dřív, než se zdravotní stav ustálí.

O jaké spory šlo

V prvním sporu zahynula v srpnu 2014 žena při nehodě, kterou způsobil opilý řidič. Žalovali její rodiče a dvě děti. Pojišťovna mimosoudně zaplatila rodičům po 500 000 Kč a dětem po 600 000 Kč. Soudy jim nejdřív přiznaly jen malé doplatky a ve zbytku žalobu zamítly. Nejvyšší soud ale v témže sporu jejich rozsudky zrušil, protože náhrady považoval za nepřiměřeně nízké. Městský soud pak pozůstalým přiznal doplatky s úrokem z prodlení 8,05 % ročně od října 2014. Pojišťovna a řidič podali dovolání jen proti úrokům.

Ve druhém sporu utrpěl muž vážné zranění při dopravní nehodě. Pojišťovna viníka mu během řízení vyplatila náhradu za ztížení společenského uplatnění, tedy za trvalé následky, ve dvou částkách podle dvou znaleckých posudků. Žalobce pak už chtěl hlavně úroky z prodlení, a to od léta 2018, kdy pojišťovnu k plnění vyzval. Zdravotní stav se mu ale podle posudku ustálil až o víc než rok později. Pojišťovna namítala, že před ustálením stavu nemohla být v prodlení.

Co řekl Nejvyšší soud o délce sporu

Dovolání pojišťovny a řidiče zamítl. Opřel se o judikaturu Ústavního soudu: bez úroků z prodlení by se náhrada nemajetkové újmy stala „bezzubou“, protože by škůdci umožnila vyhýbat se plnění bez jakékoli sankce (bod 12). Poškození proto mají zásadně právo na úrok z náhrady, kterou jim dlužník plní nebo kterou přizná soud.

Z textu zákona pak soud vyvodil, že jediným důvodem, proč dlužník úrok platit nemusí, je prodlení věřitele (§ 1968 věta druhá občanského zákoníku, bod 13). Prodlení dlužníka nastává objektivně, když nesplní včas a řádně, bez ohledu na to, zda mohl okolnosti, které mu v tom bránily, ovlivnit (bod 13). Věřitel je v prodlení, jen když nepřijme řádně nabídnuté plnění nebo neposkytne součinnost potřebnou ke splnění (§ 1975). Nic takového se v tomto sporu nestalo. Pozůstalí se naopak práva domáhali léta (bod 14).

Argument změnou judikatury soud odmítl. Nároky se posuzovaly podle občanského zákoníku účinného od roku 2014, takže pojišťovna nemohla počítat s ustálenou praxí; měla předpokládat, že se teprve vytváří (bod 17). Nic jí nebránilo doplatit během sporu víc a úrokům se vyhnout. Soud připomněl, že část náhrady zaplatila dobrovolně a včas a tím riziko úroků z té části odvrátila (bod 17). Závěr formuloval takto: „Nelze připustit, aby zákonem uložená povinnost při prodlení s plněním platit úrok z prodlení, byla zpochybňována např. délkou řízení či změnou judikatury“ (bod 17).

Co řekl Nejvyšší soud o trvalých následcích

Ve druhém sporu rozhodl ve prospěch pojišťovny a věc vrátil soudu prvního stupně. Vyšel z ustálené judikatury: újma spočívající ve ztížení společenského uplatnění vzniká až tehdy, když se zdravotní stav ustálí natolik, aby bylo zřejmé, jak se následky projeví v dalším životě poškozeného (bod 7). Dokud nárok nevznikl, nemohl být splatný a dlužník nemohl být v prodlení. Pojišťovna, která část náhrady vyplatila ještě před ustálením stavu, se s touto částí do prodlení dostat nemohla (bod 9).

Pro poškozeného z toho plyne, že výzva k zaplacení trvalých následků, odeslaná dřív, než se stav ustálil, úrok nespustí. U bolestného, nákladů péče a ztráty na výdělku to neplatí stejně, protože tyto nároky vznikají jindy. Každá položka náhrady má proto vlastní den, od kterého se úrok počítá.

Kdo zaplatí, kolik a do kdy

Kdo zaplatí. Úrok platí ten, kdo je s plněním v prodlení. Po dopravní nehodě je to obvykle pojišťovna viníka, protože nárok uplatňujete přímo u ní; v prvním sporu soudy uložily zaplatit pojišťovně a řidiči společně a nerozdílně. Jak nárok u pojišťovny uplatnit, popisuje průvodce Nárok u pojišťovny.

Kolik a podle čeho. Výše úroku z prodlení odpovídá ročně repo sazbě České národní banky platné k prvnímu dni kalendářního pololetí, v němž prodlení nastalo, zvýšené o 8 procentních bodů (§ 2 odst. 1 nařízení vlády č. 351/2013 Sb.). Sazba se pak nemění po celou dobu prodlení. Proto měl první spor 8,05 % (repo sazba 0,05 % k 1. 7. 2014) a druhý 9 % (repo sazba 1 % k 1. 7. 2018). Pro prodlení, které nastalo ve druhém pololetí 2026, je to 11,75 %. Pro představu: doplatek 200 000 Kč s úrokem 8,05 % ročně dá za devět let úrok zhruba 145 000 Kč. Výpočet pro konkrétní data udělá kalkulačka úroků z prodlení.

Do kdy. Rozhodující je, kdy prodlení začalo. Není-li čas plnění stanoven, může věřitel požadovat plnění ihned a dlužník je poté povinen splnit bez zbytečného odkladu (§ 1958 odst. 2 občanského zákoníku). U pojišťovny je plnění splatné do patnácti dnů od skončení šetření. Nelze-li šetření skončit do tří měsíců od oznámení, musí pojišťovna v textové podobě sdělit proč; poruší-li tuto povinnost z příčin na své straně, je v prodlení (§ 2798 odst. 1 až 3). U trvalých následků nezačne prodlení dřív, než se zdravotní stav ustálí.

Co udělat

Vyzvěte písemně a po položkách. Bolest, trvalé následky, náklady péče a ztráta na výdělku vznikají v různou dobu. Uplatněte každou položku, jakmile ji můžete doložit, a dopis s datem doručení si uschovejte. Od něj se bude odvíjet spor o počátek úroků.

Trvalé následky uplatněte znovu po ustálení stavu. Výzva, kterou jste poslali dřív, úrok z této položky nespustí. Jakmile znalec nebo ošetřující lékař ustálení stavu potvrdí, pošlete vyčíslení znovu.

Nevzdávejte se úroků při vyrovnání. Nabídne-li pojišťovna doplatek „bez příslušenství“, jde o ústupek z vaší strany. U sporu, který trval roky, může úrok dosáhnout značné části jistiny.

Kde pravidlo končí

Úrok nedostanete za dobu, kdy jste v prodlení byli vy. Odmítli jste řádně nabídnuté plnění, nebo jste neposkytli součinnost potřebnou ke splnění? Pak dlužník za prodlení neodpovídá (§ 1968 a § 1975 občanského zákoníku). Nejvyšší soud k tomu dodal, že musí jít o součinnost pro splnění nezbytnou (bod 13 rozsudku 25 Cdo 2340/2024).

Rozsudek 25 Cdo 2340/2024 neřešil, od kterého dne přesně prodlení běželo. Výši úroků ani jejich počátek dovolací soud nepřezkoumával, protože to dovolání nenapadalo (bod 18). Počátek se tedy posoudí v každé věci zvlášť.

Z části náhrady, kterou dlužník zaplatil včas, se úrok neplatí. A u trvalých následků podle rozsudku 25 Cdo 2797/2023 úrok nemůže běžet za dobu před ustálením stavu, ať poškozený pojišťovnu vyzval kdykoli. Kdy přesně po ustálení stavu prodlení nastalo, Nejvyšší soud neurčil; věc vrátil soudu prvního stupně.

Délka sporu ani změna judikatury dlužníka úroků z prodlení nezbavují. Omluvit ho může jen to, že v prodlení byl věřitel.
Úrok z náhrady za trvalé následky nezačne běžet dřív, než se zdravotní stav ustálí. Po ustálení pošlete vyčíslení znovu.
Sazba úroku se určí podle pololetí, v němž prodlení nastalo, a platí po celou dobu prodlení. U prodlení ze druhého pololetí 2026 je to 11,75 % ročně.

Přehled

Otázka	Odpověď	Opora
Omlouvá dlouhý spor dlužníka	Ne, ani délka řízení, ani změna judikatury	25 Cdo 2340/2024, bod 17
Kdy dlužník úrok neplatí	Jen při prodlení věřitele	§ 1968 a § 1975 OZ
Úrok z náhrady za trvalé následky	Ne za dobu před ustálením zdravotního stavu	25 Cdo 2797/2023, body 7 a 9
Výše úroku	Repo sazba ČNB k 1. dni pololetí, v němž prodlení nastalo, plus 8 p. b.	§ 2 odst. 1 NV č. 351/2013 Sb.
Sazba pro prodlení od 2. pololetí 2026	11,75 % ročně	repo sazba 3,75 % k 1. 7. 2026
Splatnost pojistného plnění	Do 15 dnů od skončení šetření; šetření do 3 měsíců, jinak vysvětlení	§ 2798 OZ

Pojišťovna doplatila náhradu, ale úroky odmítá? Nároky na náhradu újmy na zdraví a pro pozůstalé vedeme v rámci specializace na soudní spory. Napište nám.

Závěr

Oba rozsudky spolu nejsou v rozporu. Úrok z prodlení je cena za to, že dlužník neplatí včas. Proto ho nezastaví délka sporu ani to, že soudní praxe během něj změnila názor. Ze stejného důvodu ale nemůže běžet dřív, než nárok vůbec vznikl, a u trvalých následků to je až ustálení zdravotního stavu.

Pro praxi z toho plyne, že pojišťovna, která nespornou část náhrady nezaplatí hned, nese riziko úroků za celou dobu sporu. Nejvyšší soud výslovně uvedl, že jí nic nebránilo plnit během sporu ve větším rozsahu a úrokům se tak vyhnout (bod 17 rozsudku 25 Cdo 2340/2024).

Prameny

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 1958, § 1968, § 1970, § 1975 a § 2798 (znění účinné k 9. 11. 2026).
- Nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, § 2 odst. 1.
- Česká národní banka, vývoj repo sazby (repo sazba 3,75 % platná k 1. 7. 2026).
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2025, sp. zn. 25 Cdo 2340/2024.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2024, sp. zn. 25 Cdo 2797/2023.

Tento článek má informativní charakter a nepředstavuje právní poradenství. Vychází z právního stavu ke dni publikace; od kterého dne dlužník v prodlení je, vždy záleží na tom, kdy a jak byl nárok uplatněn a kdy vznikl.

„Spor trval devět let, úroky neplatíme.“ Od kdy běží úrok z náhrady za úraz a co ho nezastaví

Tým IUSTORIA · Publikováno 9. 11. 2026

https://www.iustoria.cz/blog/uroky-z-nahrady-za-uraz/

Text je dílem chráněným autorským právem. Sdílení celého dokumentu bez úprav je vítáno; přebírání částí do jiných textů jen s uvedením zdroje. © IUSTORIA, advokátní kancelář, s.r.o.